

דו"ח איכות

דיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש מרץ 2017

עדכון עתירת התנועה לבג"צ – דורשים שרה"מ נתניהו יחדל לעסוק בתקשורת - לאחר שהתנועה עתרה לבג"צ בדרישה שראש הממשלה יתפטר מתפקידו כשר התקשורת, ראש הממשלה אכן הודיע על עזיבתו את המשרד – אולם למרות התפטרותו, בשבועות האחרונים אנו עדים לכך שרה"מ לא חדל ממעורבותו בשוק התקשורת ולמעשה, הוא מעורב באופן אינטנסיבי בשוק התקשורת בכלל וברפורמה המתוכננת בתאגיד הציבורי בפרט ועושה מאמצים כבירים לשינויים ברפורמה זו. לעמדת התנועה, **ניגודי העניינים בהם מצוי רה"מ עם בכירים בעולם התקשורת** ובהם שאול אלוביץ' ונוני מזוס מנעו ממנו מלכהן כשר התקשורת, אך מעבר לכך - מונעים ממנו גם היום מלעסוק בסוגיות הנגועות בניגודי עניינים אלו. בנסיבות אלו ולנוכח ניגודי העניינים הרבים והחקירות הקיימות, מבקשת התנועה לתקן את העתירה כך שיתווספו צווים לפיהם יוטלו מגבלות ממשיות לעיסוקו של רה"מ בענף התקשורת ובכלל זה מגבלות על מעורבותו בסוגיית תאגיד השידור הציבורי; עוד בנושא מעורבות רה"מ בשוק התקשורת, התנועה **הגישה עתירה נוספת לבג"צ בדרישה להורות על הקירת חשד לביצוע עבירות** מתחום ההגבלים העסקיים במסגרת "פרשה 2000"; בנושא קרוב, התנועה פנתה לנתניהו, כחלון והנגבי בקריאה **שלא להדיח את ראשי תאגיד השידור** באופן בלתי ענייני, לחדול מלשחק משחק ציני הן בתאגיד ובעובדיו והן ברשות השידור ובעובדיה; ולהימנע מהפיכת הפיקוח הציבורי לפיקוח פוליטי - ותחת כל זאת, לאפשר קיומו של שידור ציבורי עצמאי ואיכותי.

התנועה דורשת מנשיא המדינה ומשרת המשפטים: לא לחנינה לאהוד אולמרט! - התנועה פנתה לנשיא המדינה ולשרת המשפטים בבקשה משרת המשפטים לחזור בה מהמלצתה לחון את ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט ומכבוד נשיא המדינה לדחות כל בקשה שתונח על שולחנו לחנינתו של מר אולמרט. אדם שהורשע בעבירה חמורה, ואשר גרם נזק שלא היה כדוגמתו למוסדות המדינה, איננו ראוי לחנינה. המסר הברור שראוי שייצא ממשרד המשפטים ומבית הנשיא חד הוא – כלל האזרחים שווים בפני החוק, ועל נבחרי הציבור המייצגים את שלטון החוק, המדינה וערכיה, לשאת באחריות המלאה על מעשיהם.

התנועה דורשת מהיועמ"ש לבצע בדיקה מקיפה בעניין ניגודי העניינים של השר הנגבי בתחום התקשורת, ולבחון העברת תיק התקשורת מידי במידת הצורך. פניית התנועה נשלחה על רקע פרסום ממנו עולה כי השר צחי הנגבי – המכהן במינוי זמני כממלא מקומו של ראש הממשלה נתניהו בתפקיד שר התקשורת – מצוי לכאורה בניגוד עניינים ביחס לתפקיד זה, עקב היכרותו וידידותו ארוכת השנים עם אלי עזור, המחזיק בשורה של גופי תקשורת הפועלים בישראל. ככל שיש אמת בפרסומים, יש לעובדה זו השפעה מהותית על היקף ניגוד העניינים בו מצוי השר הנגבי בתפקידו כשר התקשורת.

סוף להסדר שבו המדינה מחלקת כבר עשרות שנים כסף ציבורי לקבוצה מצומצמת – תחת המעטה היפה של "תמיכה בחקלאים" הסתתר במשך עשרות שנים הסדר מוזר ביותר: המדינה מחלקת מדי שנה כספים בסכום מצטבר של מיליונים לאנשים שנכללו ברשימה שנערכה לפני למעלה מעשרים שנה ושבתאווה הזמן עסקו בגידול עופות. מאז, רבים מהם כבר לא עוסקים בחקלאות, חלקם הורישו או אפילו **מכרו את ההטבה** – וכך יוצא שחבורה שכיום ממש לא בהכרח קשורה לחקלאות – מקבלת מיליונים מהמדינה. כל זה בזמן שחקלאים אמיתיים קורסים. הפעילות הנרחבת שלנו מול הח"כים והמאבק הציבורי הנרחב שלנו נחלו הצלחה – **וההסדר האבסורדי הזה יופסק**. בין השאר, התנועה עמדה מול הנסיגות המוזרות להעביר את הדברים בצורה בלתי-תקינה ובמחטף: התנועה דרשה להסיר את הצעת החוק להארכת ההסדר לאחר שזו לא עברה בקריאה ראשונה. זאת, כיוון שהצעת החוק מהווה הצעת חוק תקציבית הדורשת קולותיהם של 50 חברי כנסת לפחות בקריאה ראשונה ולא 28 בלבד כפי שהציעו. בנוסף, התנועה עמדה על כך ש כנסת מתן סובסידיות למי שאינם חקלאים לחוק הגליל מהווה נושא חדש – ואי אפשר להכניס אותו "בדלת האחורית" להצעת החוק הקיימת.

עתירה: להורות למשרד האוצר למסור מסמכים הנוגעים לזיכיון קו צינור הנפט אשקלון אילת (קצא"א) – זאת, לקראת פקיעת הזיכיון הצפויה להתרחש בסוף החודש, ועל מנת לאפשר לציבור לבחון את המתווים השונים שהוצעו בקשר להארכת הזיכיון ולהחלת חובות שקיפות ופיקוח על קצא"א – לאחר שהייתה פטורה מהן במשך עשרות שנים.

לא למינויים פוליטיים: התנועה דורשת הימנע מקידום המלצות ועדת השרים המיוחדת לעניין מינויים בכירים בשירות המדינה - הוועדה גיבשה מסמך המלצות לשינוי חקיקה ונהלים בנוגע למדיניות המינויים במשרדי הממשלה ופעילות ועדות האיתור. לפי הפרטים שפורסמו עד כה באמצעי התקשורת, עשרות משרות שעד כה מונו בהתאם לנהלים המקובלים למינויים בשירות הציבורי – קרי, על ידי מכרזים או ועדות איתור – יוכרזו כמשרות אמון, אותן יוכלו השרים לאייש כרצונם. דעת התנועה היא שצעדים אלו מערערים את העקרונות הבסיסיים של השירות הציבורי בישראל והאמון הציבורי בו; מעלים חשש שבמצב החדש ימונו אנשים שיהיו חייבים "טובה" לשר שמינה אותם; וגם חשש לפגיעה בעיקרון השוויון. מינויים חייבים להיעשות על פי כישורים – ולא על פי קשרים – וניתן להגביר את המשילות גם בלי לפגוע בעקרון זה.

דיון בעתירת התנועה לבג"צ: למצות את הדין הפלילי נגד עורך הדין של אולמרט בגין החשדות לשיבוש הליכי משפט – לאחר שפורסם שיטתה כוונה לסגור את התיק הפלילי נגד עורך-דינו של אהוד אולמרט, נבות תל-צור, ולהסתפק בהליך משמעותי בלבד בעניינו, התנועה פנתה ליועמ"ש ולפרקליטות בדרישה שימוצה הדין הפלילי נגדו – ולאחר שהפניות לא הועילו עתרה לבג"צ בנושא – והחודש התקיים דיון בעתירה. עולה כאן חשש של ממש שמדובר ב"הנחה" שמקבל עורך הדין. לעמדת התנועה אסור להקל בחשדות לעבירת שיבוש הליכי משפט שהיא חמורה והרסנית. ההחלטה על סגירת התיק מוזרה במיוחד לאור העובדה שמדובר בתיק בהיר וישנן הקלטות של שיחותיו של תל-צור עם שולה זקן – אותן השיחות בגינן התעוררו החשדות לעבירה.

חשד להתנהלות בלתי תקינה - תיאטרון בית לסין - התנועה פנתה ליועצת המשפטית של תאטרון בית לסין בבקשה לדעת מהו שכרה של מנכ"לית בית לסין ציפי פינס, ולקבל את הסדר ואישור משרד הפנים לעניין העסקתה שכן עברה את גיל הפרישה. במשרדי התנועה התקבלה פניה לעניין התנהלות הבלתי תקינה של תיאטרון בית לסין בעניין מינויים בתיאטרון ובוועד המנהל אותו. מן הבדיקה שערכנו עולה, כי התיאטרון חב בחובות תאגיד עירוני וקימת הגבלת קדנציה של נציגי צבור מטעם רשות מקומית בוועד המנהל של תאגיד עירוני למשך שלוש שנים ואפשרות הארכה לקדנציה אחת נוספת בלבד. מן הפניה שהועברה למשרדנו עולה, כי נציגי הציבור מטעם עיריית תל אביב **מכהנים ברצף משנת 2004**. ככל הידוע לנו אחד מהם אף מונה ליו"ר הדירקטוריון לאחרונה. מן הפניה שבידנו ומן הפרסומים בתקשורת עולה, כי הגב' ציפי פינס המכהנת כמנכ"לית התיאטרון כמו גם כמנהלת האומנותית ואף כבימאית מעת לעת, **משתכרת למעלה מחצי מיליון שקל לשנה**.

ניצב (בדימוס) מנשה ארביב בפרשת הרב פינטו – התנועה פנתה שוב ושוב לפרקליט המדינה במטרה לברר האם הושלם הליך "ניקוי האורוות" במשטרת ישראל – הליך של בירור וחקירות כנגד גורמים שונים, ביניהם קציני משטרה בכירים כתוצאה מהממצאים שנתגלו בפרשת הרב פינטו. בעבר התנועה אף עתרה לבג"צ בעניין על-מנת לוודא שעסקת הטיעון שנחתמה עם הרב פינטו לא נחתמה לשווא – ואכן יתבצע ניקוי האורוות (עתירה שהתנועה משכה רק לאחר שהובהר לה שהחלטה בעניינו של ארביב עומדת להתקבל). לאחר פעילותה הענפה של התנועה במסגרת הפרשה, אכן התפרסם בתקשורת שכתב אישום נגד ארביב בגין מרמה והפרת אמונים הוגש.

לא לחתום הסדר טיעון עם הה"כ באסל גטאס! התנועה פנתה לפרקליט המדינה בקריאה להימנע מחתימת הסדר טיעון עם הה"כ באסל גטאס. לעמדת התנועה, עריכת הסדר הטיעון מנוגדת לאינטרס הציבורי, המחייב כי במקרים בהם מעורב איש ציבור ימוצה עמו הדין בבית המשפט. נוכח הדברים, התנועה קוראת לפרקליט המדינה להימנע מעריכת הסדר הטיעון ולאפשר קיומו של הליך משפטי פומבי, במסגרתו יתאפשר מיצוי של חקירת מעשיו של הה"כ גטאס בהם פעל, לכאורה, תוך ניצול מעמדו הציבורי, והבאת הראיות בפני בית המשפט, ובפני הציבור כולו.

עמדת התנועה בנוגע למתודולוגיה שגובשה לבחינת ריכוזיות כלל משקית - התנועה הגישה את עמדתה לוועדת הריכוזיות במסגרת השימוע הציבורי שנערך לקבלת עמדות הציבור על טיוטת המתודולוגיה שגיבשה ועדת הריכוזיות. מתודולוגיה זו עתידה לשמש לצורך החלטה על הקצאת זכות לגורם ריכוזי במסגרת פרק ב' לחוק הריכוזיות העוסק בשיקולי ריכוזיות ענפית וכלל-משקית; מספר נושאים שהתנועה העלתה במסגרת עמדתה ולא זכו לכיסוי מספיק בטיוטה הקיימת: השתדלנו (לוביזם) שמפעיל הגוף הריכוזי; קיומם של ועדי עובדים חזקים; פעילות פיננסית ובנקאית; חוזים רגולטוריים כפרמטר נוסף לבדיקת כוח השפעה של גורם ריכוזי; התנהגות הגוף הריכוזי בעבר והשימוש שעשה בכוח המיקוח שלו; ועוד.

פעילות התנועה במישור המוניציפאלי בתקופה האחרונה – עשרות אחוזים מפעילות התנועה נעשים במישור המוניציפאלי – ולמרות שהמאבקים האלה לא עושים כותרות, דווקא שם מתרחשת הרבה מהשחיתות ושם מנוהל הרבה מאוד הכסף הציבורי מצורפת דוגמא אחת מבין אינספור פעולות שהתנועה מבצעת יום-יום בתחום זה: **ירושלים** – התנועה פנתה לעירייה בדרישה לקבל פרטים בנושא היעדרותו של חבר המועצה רמי לוי משיבות מועצת העיר; עוד בירושלים, התנועה פנתה לעירייה בדרישה שתימנע מצב של ניגוד עניינים לכאורה עם חבר המועצה העתידי, חיים כהן; **נתניה** – בעקבות הודעת המשטרה שהתגבשה תשתית ראייתית מספקת להגשת כתב אישום נגד ראשת עיריית נתניה מרים פיירברג, בחשד לביצוע עבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים בזמן כהונתה – התנועה קראה לפיירברג להשעות את עצמה מיידית, עד להתבהרות התמונה; נזכיר שלפני מספר חודשים, לאחר שהתנועה העבירה למשטרה ולפרקליטות מידע והקלטות הנוגעים לחשדות לשוחד ושחיתות בעיריית נתניה, נפתחה חקירה ונעצרו חשודים, ביניהם ראשת העירייה; **בת-ים** – התנועה ביקשה להצטרף במעמד "ידידת בית המשפט" להליך בתיק ערעור בחירות לראשות עיריית בת ים – זאת בשל ליקויים רבים שנפלו בבחירות שפגעו פגיעה קשה בטוהר הבחירות; **ע'ר** – התנועה פנתה למשרד הפנים בבקשה לברר טענות על-פיהן היועץ המשפטי החיצוני של המועצה משמש בתפקידו כבר 12 שנה – בניגוד לתקנות המגבילות זאת לשש שנים בלבד; בנוסף התנועה דורשת לדעת האם התקבל הליך בחירה לאחר ביטול מכרז בעניין; וכן לברר אם נכונות הטענות שהוא מכהן במקביל כיועץ משפטי של שלוש מועצות מקומיות שונות – גם זאת בניגוד לתקנות, שאינן מאפשרות לכהן במקביל בתפקיד זה עבור יותר ממועצה מקומית אחת; **קרית-גת** – התנועה פנתה למשרד לשירותי דת בבקשה לברר אם היתה התנהלות לא תקינה, לכאורה, של רב עיריית קרית גת בשל עבודה נוספת ומקום מגוריו שלא על פי דין; **חולון** – התנועה פנתה למשרד הפנים בדרישה לקבל תגובה לטענה שהיועצת המשפטית של העירייה מונתה אף שלא עמדה בתנאי המכרז; עוד בחולון, התנועה פנתה למשרד הפנים בדרישה שתיבחן הטלת חוב אישי על מנכ"לית העירייה – במסגרת בירור טענות שמהן עולה כי קיים חשש מהותי שהיא אחראית להוצאות שלא כדין על חשבון העירייה, במספר מקרים.